

Jak vidím XXXIII. ročník Ebicyklu „Moravský chobot“

23. - 31.7.2016

/ Valašské Meziříčí – Vsetín – Přerov – Letovice – Blatiny – Drásov – Vyškov – Blatnice p. sv. A. /

/článok do časopisu Kozmos /

„Ebicyklista jí, je li co, i kdyby mu buřty měly lézt ven ušima“ **MOKODEB čl. 8**

Putovanie astronómov - amatérov na bicykloch XXXIII. r. Ebicyklu „Moravský chobot“ sa oficiálne začalo v sobotu 23. júna vo Valašskom Meziříčí. Okrem bežných oficialít a v rámci právomocí svojho „úradu“, Jiří Grygar ustanovil I. Hájkovú a K. Žilinskú funkcionárkami „roty“, ktorá bude dozerat' na plnenie článku 8“ MOKODEB-u. Je všeobecne známe že ebicyklista používa „ebislovník“, je povinný dodržiavať **Morálny kódex Ebicyklu** a podľa článku 8 tzv. „pliení“ väčšinou hostiteľské hviezdárne.

Moravský chobot 2016 nebol odvodený od veľkého slonieho apetítu ale od tvaru celkovej trasy. Bol výnimočný tým, že organizátori sa rozhodli pokračovať v oslavách **osemdesiatky** našich VIP členov – Jiřího Grygara a Komrsku. V praxi to znamenalo, že itinerár obsahoval **8 odkazov** na tzv. „**raňajky v tráve**“ - vyplnenie domácnosti ebicyklistu v ktorúkoľvek dennú či nočnú hodinu podľa **článku 8** a symbolickú priemernú dĺžku etáp **80 km** !

Prvá etapa viedla hornatým Valašskom a tak sme prehliadku hviezdárne vo Valašskom Meziříčí absolvovali v predstihu už v sobotu večer. Nedeľné ráno začínalo „raňajkami v tráve“ u hlavného organizátora Ebicyklu 2016, Mirka Janatu. Následne sa „hlavný hŕf“ presunul na miesto prvých meteorárskych expedícií na „Hlaváčkach“ na stretnutie s bývalými meteorármi- manželmi Mikuškovcami. Zaujímavou zastávkou bol tolerančný kostol vo Veľkej Lhote, kde pôsobil farár a spisovateľ Ján Karafiát, autor „Broučků, knížek pre děti. Večer sme zavŕšili stretnutím s astronómiou, návštevou vynovenej hviezdárne vo Vsetíne a posedením pri táboráku so super gulášom.

Nasledujúci deň sa začal „raňajkami v tráve“ u Rasti Šopy. V Teplicích nad Bečvou sme mali možnosť navštíviť „Zbrašovské aragonitové jaskyne“, zistiť viac o najhlbšej „Hranickej priepasti“ v ČR / hĺbka 453,5m/, alebo len tak sa „brouzdať“ parkom. Žiaľ školu v Prešove, v ktorej bol zabezpečený nocľah vytopilo a tak sme sa museli prispôbiť priestorovým možnostiam nevelkej hviezdárne, ktorú sme z vďaka za pomoc úspešne vyplienili. Mojm naj zážitkom bola možnosť nocovať pod oblohou plnou hviezd a ráno pozorovať koronografom slnečné protuberancie .

Tretia etapa nás zaviedla cez Troubky / obec v r. 2002 postihli najhoršie záplavy v ČR /, slávny Tovačov do Hrubčic, kde nás čakalo exkluzívne astronomické „Stretnutie na Phobose“- raňajky podľa rodiny Hrušových. Nasledoval presun k manželom Trutnovským na hviezdáreň v Prostějove. – Hanákom Jeruzaleme. Túto prezývku dokazuje veta zapísaná na priečelí zámku na Pernštýnskom námestí : „ **Hanáky tady bude do skonání světa**“. Astronomickou zaujímavosťou v centre Hanej je Orloj, ktorý zdobí vežu Novej radnice. K slávnym rodákam Prostějova patria básnik Jiří Wolker a profesor Ing. RDr. Otto Wichterle Dr.Sc. – český chemik a vynálezca, známy vynálezom kontaktných šošoviek - planetka **3899 Wichterle**.

Etapa z Letovic do Blatiny mala od začiatku príchut' romantiky, keďže sa jej cesty klúkatili údoliami riek Křetinka a Fryšávka. Hoci itinerár sľuboval iba 55 km, údolia čoskoro vystriedali kopce na Vysočíne a asi na 30-tom km romantiku úplne zrušila prietrž mračien. Šťastím v nešťastí bolo, že sme ju prečkali na hviezdárni pána Jaška v Jedlovej. Zaujímavosťou tejto súkromnej hviezdárne je kopula, ktorá sem bola v r. 2012 presunutá z Brnenskej HaP na Kravej hore. Po skončení búrky sme pokračovali do Blatín na grunt manželov Plškových „U nás“. Plienenie ebicyklistov začalo pri táboráku a pokračovalo takmer do rána bieleho. Bola to romantika ako z rozprávky, ktorú nenarušilo ani nočné bubnovanie dažďa a prvé slnečné lúče ebilidičkám sľubovali nový krásny deň.

Piata etapa - Santiniho, nás zaviedla do skautského tábora pri rybníku Medlov. Manželia Maturovi tu prevádzkujú letný astronomický tábor. Odtiaľ sme sa presunuli do Žďáru nad Sázavou, na prehliadku významného pútnického miesta v ČR - kostol Jána Nepomuckého na Zelenej Hore. Toto majstrovské dielo J. B. Santiniho – Aichela je od r. 1994 zapísané do zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. „Santiniho Zelená hora je básň...zatiaľ stavby 20-teho storočia sú len slogany“- Mojmír Horyna. Naším sprievodcom bol páter Mgr. Vladimír Záleský. Vďaka Martinovi Křížovičovi sme mali možnosť navštíviť hviezdáreň v Žďáru nad Sázavou.

V obci Stremchoví u Tišnova sme sa zastavili pri rodnom dome Antonína Mrkosa / 1918 – 1996 /. Tento významný astronóm, absolvent UK Bratislava pracoval na Skalnatom Plese /1946-50/, Lomnickom štíte /1950-61/ a od r. 1965 pôsobil na Kleti u Českých Budejovic. Objavil 273 planetiek, 13 komét, bol účastníkom expedícií do Antarktídy kde študoval polárnu žiaru.

Na **predposlednú etapu** vyrazila väčšina nezvykle skoro. Veď nás čakali zaujímavé stretnutia s astronómiou, najprv novo zrekonštruovaná Brněnská hvězdárň / pôvodne HaP Mikuláša Koperníka / a Kladivova, ktorá nie je bežne prístupná pre verejnosť. Druhá v poradí , založená v r. 1911 je pod správou Ústavu geodézie VUT v Brne a na pôvodnom pilieri d'alekohľadu je dnes nainštalovaný geodetický bod TUBO, ktorý slúži pre sieť GPS a výskum gravitačného poľa Zeme. Naše cesty pokračovali Mariánskym údolím Moravského krasu až do Vyškova. Nocľah bol zabezpečený v DINO parku, v areály ktorého sa nachádza aj miestna hviezdáreň.

Záverečná etapa sa kľukatila Ždánickým lesom, s povinnou zastávkou v hlavnom meste Ebicyklu, na hviezdárni vo Veselí nad Moravou až do Blatnice pod sv. Antonínkom. V sklípku Mistra Blatnického- Juru Cába sme pri hodokvase XXXIII Ebicykel 2016 slávnostne ukončili .

MarkytanK Ebicyklu , Mgr. Katarína Žilinská Csere

